

Voda i Rešeto

Kad bi ljudi znali gdje je zamka sudbine
Ni jedna noga se ne bi pokliznula.

Hodža Mujo i Ahmet su šetali gradom te se zaputiše prema Podgradskoj mahali. Jesenje lišće je nošeno vjetrom padalo po smeđem putu, u tom dobu još nije bilo asfalta a ni platani nisu bili posađeni i to se desilo tek nakon Drugog svjetskog rata. Poneki fijaker s konjima bi prošao a prolaznici su pozdravljali često bježeći od Šejh Mustafinog prodornog pogleda jer je Muhamed a.s. rekao: "Čuvaj se pronicljivosti vjernikovog pogleda jer on gleda svijetlom od Boga."

Duša može primiti svjetlo duha ili ostati u tami ovisno o tome kakav život izaberemo. Ako se duša usavrši i primi svjetlo duha ona je poput ogledala a predaja kaže kako je vjernik ogledalo vjernika. Kad dođoše do Podgradske džamije hodža predloži Ahmetu da tu klanjaju Ikindiju namaz. Sačekaše da mujezin prouči Ezan te obaviše namaz. Šejh Mustafa je i poslije namaza držao crveni tespih u ruci. Svratiše na kahvu u kafanu pod Brijestom, nekoliko ljudi je sjedilo za stolovima a konobarica Mara im odmah priđe.

Šutili su neko vrijeme.

Šejh se obrati Ahmetu: "Eto Ahmetago, ja bi se oženio i namjeravam ako Bog da, zaprositi Kadiru. Pleme znaš, ..brata joj znaš, pa... bi li ti odnio pismo"?!

„Bi, jašta“ ... prihvati Ahmet odmah i ustade sa stolice. Rečeno je da je murid u odnosu na šejha poput vojnika u odnosu sa starješinom. Do nas nije dopirala vijest je li Ahmet bio Mustafin učenik ali ga je i uvažavao i poštovao.

Šejh ga zadrža rukom.

„Ne mora sad, evo ti pismo pa ga predaj djevojci sa bratovim znanjem.“ A Kadirini roditelji bijahu još davno umrli.

Ahmet ponovo sjede.

U toba to je bio način predbračnog socijalnog kontakta, (a i danas je ponegdje) i nije bilo ni govora o zajedničkom izlasku momaka i djevojaka.

Nešto kasnije došlo je do stidljivog ašikovanja „pod pendžerom“ naravno pod uslovom da se prozor ne otvara a o maženju se teko moglo maštati. Muhamed a.s. je rekao: "Za svakim vremenom koje ti dolazi slijedi od njega još gore." Tako se vremenom pojavilo i „pričanje“ pod pendžrom jer bi djevojka na čas izašla da naliže vode u ibrik ili radi kakve druge potrebe te razmjenila par rečenica sa izabranikom svoga srca. U nepretrgnutom kontinuitetu pričanje je postalo javno s tim da parovi nisu smjeli napuštati kapidžik a na dodir niko nije ni pomišljao.

„Moderno“ doba je donijelo opštu profanizaciju odnosa među polovima postajući oblik zabave te se tako danas emocionalni odnos zove „zabavljanje“.

Nakon sastanka hodža Mujo dade pismo Ahmetu i ovaj ga pažljivo stavi u unutarnji džep kaputa.

Odmah izjutra uputi se Kadirinoj kući. Sjedila je na dvorištu sa bratom Muhamedom. Zeleni šimširi i okrugli sto, Ahmet im nakon selama saopšti razlog dolaska te uruči pismo.

Ona pročitava par kratkih rečenica i nakon tren dvoumljenja samo tiho procijedi: - „Neću!“

Ahmet iznenađeno napravi korak unazad ali se brzo pribra te otpoče pričati o Šejh Mustafinim vrlinama i njegovom slavnom rodu naširoko opisujući veličinu i tradiciju

porodice.Kadirin brat Muhamed je klimnuo glavom u znak odobravanja ne bi li je podstakao da prihvati dobru bračnu ponudu.Međutim,nisu uspjeli promjeniti njenu odluku i ona samo dva puta nenametljivo odmahnu glavom.Ahmet odmah ode do šejha Muje te mu u jednom dahu ispriča šta se dogodilo i saopšti odgovor djevojke.

Šejh ga kratko pogleda i reče:“E,nek'neće,biće joj sreća ko'voda u rešetu.”

Ahmet u početku nije do kraja shvatio poređenje ali je odmah znao da će Kadiri krenuti po zlu jer voda u rešetu se ne može zadržati i ukazuje na kratkotrajnost.Njih dvojica se poselamiše i Ahmet ode svojoj kući.O svemu nikom ništa nije govorio.Vrijeme je prolazilo a Kadira bivala sve starija jer bitku sa vremenom nije dobio niko,uzalud se borimo protiv prolaznosti.

No,desilo se da se zagleda u Hakiju iz Uzinovičke mahale.Momak stasit i naočit,možda i malo mlađi od nje ali nije važno jer ipak je prilika i valjalo bi mu neko dati išaret.Jedanput se susretoše i ona mu baci dug radoznao pogled oborivši pri tom glavu.Shvatio je poruku i nakon izvjesnog vremena on zaprosi Kadiru,Ona odmah pristade.Istina,čula je još davno da je Hakija sklon piću i kocki ali nikad se ne zna jer ljudi pričaju svašta i ono što znaju i ono što ne znaju a Imam Ali je divno rekao:“Laž je kad kažeš čuo sam,a istina je kad kažeš - vidio sam.”Jer čuti se može svega i svačega i ljudi često pripisuju svoje mane drugima ne bi li ih tako učinili podnošljivijim i bar ih se simbolički oslobodili.

Kadira se udade za Hakiju.

Prvih dana sve je izgledalo dobro i normalno a svaki početak je zanimljiv i normalan te je tako i prvo vrijeme braka nazvano „medeni mjesec.”

Vrijeme je prolazilo,Hakija je sve češće dolazi u pripitom stanju a u međuvremenu se rodilo i dijete.Kako kocka i piće hvataju čovjeka podlo i nevidljivo on se splete u novonastali život kao u paukovu mrežu uzalud pokušavajući izaći iz nevolje koju je sam prouzročio.

U početku,Kadira je trpjela i šutila.Ali njegvo naređivački ton joj je sve više smetao a počeo je prodavati i stvari iz kuće jer svaki porok nemilosrdno hoće cijelog čovjeka.Ona i dijete su jedva preživljavali.Pokušavala je razgovarati sa mužem nekoliko puta.

„Ako ti se ne sviđa,vrati se svojima“- bio je odsječan i drzak,gledajući je podlo zavjerenički i sa mržnjom.Ali vraćanje svojima nije bilo lako jer se razvod u Hercegovini još i danas smatra sramotom a u to doba žene su šutjele i trpjele.Odlučila je da mu više ništa ne govori a on je postajao sve gori i gori.Stvari iz kuće bijahu prodane a porodica dovedena na prosjački štap.Muž ju je znao i ošamariti te je plakala do zore gledajući izgladnjelo dijete u bešici.Nije imala izlaza.Obitinilo se predskazanje Mustafe Žuje,njena sreća je iscurila na tren.Često bi joj sinula misao da je trebala poći za hodžu Muju.“Kud ne pođoh kukala mi majka”... javljalo bi joj se maglovito i nejasno ali bi brzo otjerala misao.Jer sa razočarenjem svi gledamo na izdaju vlastite duše.Voda u rešetu se ne može zadržati i kako dođe tako brzo i prođe.Kur'an kaže:“Vjernik je bolje od nevjernika makar vam se i ne sviđao”...U tom kontekstu je i sveta predaja:“Udaj kćer za vjernika jer će je poštovati ako je bude volio,a ako je ne bude volio neće je zlostavljati”,

Kakva bi bila Kadirina sudbina da se udala za šejh Mustafu ne znamo,jer Šesti Imam a.s. je rekao:“Nije ni potpuno određenje ni potpuna sloboda već nešto između”.Baš kao što je rešeto između vode i njenog potonuća u zemlju.No,neko je primjetio da pametne misli posljednje dolaze.

<https://jasminko.github.io/>

(Slika-Nišan Šejh Mustafe Žuje)